

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Шапринського В.О. на дисертацію Кароля Івана Вікторовича «Порівняльна оцінка ефективності сучасних методів лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин із застосуванням оксиду азоту та аплікаційного сорбенту», яка подана в спеціалізовану вчену раду Д 26.613.08 Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія.

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Дисертаційна робота присвячена складній та важливій у практичному і науковому відношенні проблемі – лікуванню гнійно-запальних захворювань м'яких тканин. Актуальність дослідження зумовлена поширенням цих захворювань, які виявляються у 35-40 % пацієнтів хірургічного профілю. Лікування гнійних ран потребує збільшення витрат на лікування та тривалість перебування пацієнтів у стаціонарі та впливає на показники летальності.

Значне поширення хірургічної інфекції, антибіотикорезистентні штами мікроорганізмів та тривале лікування пацієнтів з гнійно-запальними захворюваннями м'яких тканин змушують хірургів розробляти нові методики, що дадуть можливість зменшити летальність та скоротити тривалість лікування таких пацієнтів.

На сьогодні в арсеналі хірурга є величезна кількість препаратів для місцевого лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин, але незважаючи на це результати є незадовільними, що пов'язано з впливом більшості препаратів на окремі фази ранового процесу. Вказану проблему допомагає вирішити застосування аплікаційних сорбентів, які забезпечують очищення ран, видалення ексудату та нежиттєздатних тканин, а також стимулюють розвиток грануляцій та епітелізацію.

Ще одним ефективним методом лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин є NO-терапія. Враховуючи можливість проведення цього методу в різних режимах, вона чинить позитивний вплив на всі фази ранового процесу.

Тому потреба в розробці нових ефективних методів лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин обумовлює актуальність обраної теми дисертаційної роботи.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Представлена дисертація є фрагментом комплексної науково-дослідної роботи кафедри загальної та невідкладної хірургії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України "Діагностика та лікування хворих з загальною та невідкладною хірургічною патологією з застосуванням інноваційних технологій" (№ 0115U002166).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Розроблено новий комплексний аплікаційний сорбент, який містить аеросил та іммобілізовані на ньому орнідазол і серратіопептидазу, вивчено його ефективність в експерименті та впроваджено в лікувальний процес.

Вперше обгрунтовано, розроблено та впроваджено новий спосіб моделювання ранової інфекції.

Встановлено та доведено діагностичну цінність мікробіологічного, цитологічного, гістологічного, імуногістохімічного та електронно-мікроскопічного методів дослідження для визначення ефективності лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин.

Доведена висока ефективність лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин із застосуванням NO-терапії в поєднанні з аплікаційним сорбентом.

Розроблено та впроваджено в клінічну практику новий спосіб лікування післяін'єкційних абсцесів м'яких тканин із застосуванням первинного шва, вакуум-аспірації та NO-терапії.

Вперше розроблено, обґрунтовано та впроваджено в клінічну практику новий спосіб лікування запальних інфільтратів м'яких тканин.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Теоретичне значення проведених автором досліджень полягає у новому науково обґрунтованому підході до вивчення ефективності впливу NO-терапії та аплікаційного сорбенту на загоєння гнійно-запальних захворювань м'яких тканин. В дисертаційній роботі розроблено способи лікування післяін'єкційних ускладнень та запальних інфільтратів. Вивчено спектр клінічних, лабораторних, цитологічних, мікробіологічних та морфологічних досліджень, для оцінки ефективності проведеного лікування.

Дослідження динаміки лейкоцитарного складу ран, мікробного забруднення, фібриноутворення, фіброцитів, епітеліальних клітин і типів цитогам, що визначалися при цитологічному дослідженні проведені на високому рівні із застосуванням сучасних статистичних методів, які показали їх достовірність.

Визначення CD68 – маркеру макрофагів, CD34 – маркеру ендотелію судин та білка p53 – маркеру апоптозу при імуногістохімічному дослідженні, а також застосування електронно-мікроскопічного методу в експерименті встановили значно швидше протікання регенераторних процесів в основній групі. Вказані методи довели високу ефективність розробленого аплікаційного сорбенту нового покоління порівняно з іншими засобами.

Лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин аплікаційним сорбентом нового покоління в поєднанні з NO-терапією, застосування первинного шва з вакуум-аспірацією та NO-терапією в лікуванні післяін'єкційних абсцесів та флегмон, використання суміші «7новцеф» при лікуванні запальних інфільтратів м'яких тканин дозволило нормалізувати показники СРБ, ЛП та ШОЕ в значно коротші терміни порівняно з іншими видами лікування.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Важливого практичного значення набуло обґрунтування автором постулата, про ефективність аплікаційного сорбента, який впроваджено в клінічну практику та NO-терапію для лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин, що дозволило в короткий термін нормалізувати лабораторні показники та прискорити загоєння ран шляхом скорочення всіх фаз ранового процесу.

Впровадження способу лікування післяін'єкційних абсцесів з первинним швом, вакуум-аспірацією та NO-терапією сприяло загоєнню ран первинним натягом та зменшенню тривалості перебування пацієнтів у стаціонарі.

Застосування розробленого способу лікування запальних інфільтратів знизило у 2 рази кількість їх нагноєнь та прискорило повне розсмоктування.

Алгоритм лікування пацієнтів з гнійно-запальними захворюваннями м'яких тканин, який створений автором та представлений в дисертації є важливим, простим у використанні та зрозумілим.

Наукові розробки впроваджено в практику навчального процесу та наукових досліджень Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України (кафедра загальної та невідкладної хірургії), а також в практику лікувальної роботи хірургічного відділення Броварської багатoproфільної клінічної лікарні. У переліку наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я реєстр № 583/3/16, 2017 рік та № 539/4/17, 2018 рік.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційна робота Кароля Івана Вікторовича побудована за загально прийнятими принципами. Матеріали дисертації викладені на 222 сторінках друкованого тексту. Дисертація складається з анотації, вступу, шести розділів, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних

рекомендацій та списку використаних джерел літератури, який містить 254 посилання, з них 170 кирилицею і 84 латиною. Дисертація ілюстрована 48 малюнками та 35 таблицями. Наукова робота складається з експериментальної та клінічної частини.

Наукове дослідження виконане з використанням клініко-лабораторного та статистичного аналізу результатів лікування 40 щурів та 295 пацієнтів з гнійно-запальними захворюваннями м'яких тканин.

Вступ містить обґрунтування актуальності теми дослідження, визначено коло найбільш важливих та недостатньо вивчених питань, представлені мета та задачі дослідження, наукова новизна та практичне значення дисертаційної роботи, особистий внесок здобувача, апробацію та публікації за темою дисертації. Вказані матеріали в достатній мірі відображають обґрунтованість теми та її актуальність.

Огляд літератури містить достатній об'єм наукової інформації, що говорить про обізнаність автора з проблемою роботи. В ньому викладені історичні відомості та сучасний погляд на перебіг ранового процесу, відомості про методи лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин, які використані в дослідженні. Розділ написаний ґрунтовно з докладним аналізом даних літератури. Розділ досить ґрунтовно базується на достатній кількості літературних джерел. На основі ретельного проведеного літературного пошуку дисертант не тільки представив численні наукові дослідження в цьому напрямку, але висвітлює і власні підходи та міркування, цілеспрямовано зосереджує увагу на невирішених питаннях, які потребують подальшого вивчення і розпрацювання. Розділ завершується резюме.

У розділі матеріали і методи автор провів розподіл експериментальних тварин та пацієнтів на групи. Показав структурву гнійно-запальних захворювань м'яких тканин серед хірургічних захворювань, дав детальну характеристику 295 пацієнтів дослідження, які були розділені на 3 групи. В першу групу увійшли 193 пацієнти в лікуванні яких застосовували аплікаційні сорбенти та NO-терапію, другу групу склали 49 пацієнтів з післяін'єкційними

абсцесами та флегмонами, а третю – 53 пацієнти із запальними інфільтраціями м'яких тканин.

Для наукового дослідження були використані клінічні, лабораторні, цитологічні, гістологічні, імуногістохімічні, електронно-мікроскопічні, мікробіологічні, планіметричні та статистичні методи. Всі методи які використані в роботі сучасні і високоінформативні. В окремому підрозділі подано характеристику аплікаційному сорбенту.

Матеріали, методи досліджень та статистична обробка отриманих результатів лікування хворих, які отримані автором дозволяють стверджувати про обґрунтованість, достовірність одержаних в роботі результатів. Розділ добре ілюстрований і свідчить про наукову зрілість дисертанта.

В третьому розділі проведена оцінка загоєння ран експериментальних тварин під впливом різних методів лікування з визначенням індексу Попової, CD68 – маркеру макрофагів, CD34 – маркеру ендотелію судин та білка p53 – маркеру апоптозу, Розділ великий цікавий, гарно ілюстрований рисунками ран експериментальних тварин, доповнений рисунками гістологічних змін та проведенням електронної мікроскопії. В розділі ґрунтовно вивчено особливості тканинної реакції та оцінено ступінь запальних процесів в ділянці ураження до початку та в процесі лікування. В кінці розділу представлені друковані праці.

Розділ наглядно ілюстрований численними цифровими таблицями і рисунками. Всі вони якісні та інформативні.

Четвертий розділ хірургічне лікування гнійно –запальних захворювань м'яких тканин в клініці присвячено хірургічному лікуванню пацієнтів дослідження. Розділ структурно складається з чотирьох підрозділів. В підрозділах ґрунтовно описано клінічні та лабораторні дані, в тому числі визначення рівня С-реактивного білка, лейкоцитарного індексу інтоксикації, швидкості осідання еритроцитів в процесі лікування. Окремо подані результати лікування NO-терапії, вакуум терапії. Все це ілюстровано чіткими гарними рисунками. Розділ написаний ґрунтовно і наглядно, ілюстрований численними таблицями та рисунками, що значно полегшує сприймання матеріала. Цей

розділ цікавий саме з позиції клініцистів. В кінці розділу є коротенький підсумок і представлені друковані праці.

У п'ятому розділі висвітлено мікробіологічні аспекти гнійно-запальних захворювань м'яких тканин. Показана динаміка мікробної забрудненості ран в експериментальних та клінічних групах під впливом різних методів лікування. Автор доводить, що проведене мікробіологічне дослідження свідчить про ефективність використаного ним лікування в основних групах експериментального та клінічного досліджень, що виявляється в статистично значимо швидшому зниженні кількості мікроорганізмів у цих групах по відношенню до груп порівняння.

Розділ також представлений численними таблицями і рисунка. Є коротенький підсумок.

В шостому розділі вивчено цитологічний моніторинг динаміки загоєння гнійно-запальних захворювань м'яких тканин в експерименті та клініці. Досліджено динаміку лейкоцитарного складу ран, мікробної забрудненості, фібриноутворення, фіброцитів, епітеліальних клітин і типів цитогам. Дуже гарно подано кореляційний зв'язок, статистично доведений. Розділ насичений таблицями і рисунками, але вони дають можливість кращого сприйняття матеріалу.

Аналіз та узагальнення результатів написано логічно, його зміст повністю відображає суть попередніх розділів роботи. Всі дискусійні положення аргументовані.

Висновки, їх шість статистично доведені, сформульовані чітко, відповідають меті та завданням дослідження. Після висновків представлені практичні рекомендації та додатки.

Список літератури 254 складено достатньо повно він сучасний за останні 5-7 років.

Таким чином, розділи дисертації та аналіз отриманих результатів викладені логічно і зрозуміло, впливають із представленого матеріалу.

Використання сучасних методів дослідження та їх статистична обробка дозволили отримати науково-обгрунтовані результати, які характеризуються достовірністю, новизною та практичною цінністю. Дослідження проведені згідно вимог біоетики.

7. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті.

За матеріалами дисертації опубліковано 19 наукових праць: 9 статей, з них 6 – у рекомендованих наукових фахових виданнях України, 3 – у міжнародних виданнях, 5 наукових тез, отримано 5 патентів України на корисну модель, на 2 з яких розроблено нововведення. Проведено 6 доповідей на наукових з'їздах, конференціях та симпозіумах

8. Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту і оформлення.

Принципових зауважень, щодо обгрунтування основних положень дисертаційного дослідження, які здатні вплинути на якість дисертації не має. Проте є ряд зауважень: в тексті зустрічаються поодинокі орфографічні і стилістичні помилки, не точні вирази, можливо дещо зменшити об'єм огляду літератури, Деякі розділи обтяжені цифровим матеріалом. В розділі "Матеріали та методи дослідження" надто детально описано принцип роботи апарата «Плазон» для проведення НО-терапії. Розділ «Цитологічний моніторинг динаміки загоєння гнійно-запальних захворювань м'яких тканин» перенавантажений таблицями.

Вказані недоліки не принципові та не впливають на цінність виконаної дисертаційної роботи.

При рецензуванні роботи у мене виникло декілька запитань:

1. Якщо можна дати патогенетичне обгрунтування застосування НО-терапії ?
2. Чи прораховували Ви вартість лікування ?
3. Собент який застосовували готовий чи потрібно готувати перед застосуванням?

9. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

На основі проведених досліджень автор рекомендує застосовувати розроблений діагностичний алгоритм при лікуванні різних гнійних процесах.

Практичні рекомендації, що наведено в дисертаційній роботі, базуються на результатах досліджень, проведених автором спільно з науковим керівником. Запропоновано конкретні практичні рекомендації щодо лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин, ефективності та доцільності застосування аплікаційних сорбентів та NO-терапії. Вище викладене дає підстави рекомендувати до впровадження в клінічну практику не лише авторські засоби, але й удосконалений підхід до тактики лікування. Отримані дисертантом результати дослідження, а також впровадження розробок у клінічну практику є важливим напрямком і резервом покращення результатів лікування пацієнтів на гнійно-запальні захворювання м'яких тканин. Застосування зазначених рекомендацій у практиці буде сприяти істотному підвищенню ефективності лікування таких пацієнтів.

10. Відповідність дисертації встановленим вимогам, які пред'являються до наукового ступеня кандидата медичних наук.

Дисертаційна робота Кароля Івана Вікторовича «Порівняльна оцінка ефективності сучасних методів лікування гнійно-запальних захворювань м'яких тканин із застосуванням оксиду азоту та аплікаційного сорбенту» виконана в Національній медичній академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України під керівництвом доктора медичних наук, професора Біляєвої О.О., є самостійною, завершеною науковою роботою, в якій отримано науково обгрунтовані результати, що вирішують конкретну наукову задачу – покращення результатів лікування хворих з гнійно-запальними захворюваннями м'яких тканин.

За своєю актуальністю, науковою новизною, адекватністю застосованих методів досліджень, методичним рівнем, важливістю отриманих теоретичних і практичних результатів дисертація відповідає вимогам п. 11 «Порядку

присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами), а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри хірургії №1,
Вінницький національний медичний
університет імені М.І. Пирогова МОЗ України
доктор медичних наук, професор

Підпис Шапринського В.О.
завіряю
в.о. начальника відділу кадрів
Вінницького національного
медичного університету
М.І. Пирогова
Л.К. Пирогова
20__ р.

Відгук надійшов до спеціалізованої вченої ради Д 26.613.08

“15” 10 20 19 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради Д 26.613.08.

М.М. Гвоздик